

GORENJEV

Političen in gospodarski list.

Stane za Kranj z dostavljanjem na dom 4 K, po pošti za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za druge države stane 5-60 K. Posamezna številka po 10 vin. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Uredništvo in upravnništvo je na pristavi gosp. K. Floriana v »Zvezdi«.

Izhaja vsako soboto
zvečer

Inserati se računajo za celo stran 50 K, za pol strani 30 K, za četrt strani 20 K. Inserati se plačujejo naprej. Za manjša oznanila se plačuje za peti-vrsto 10 vin., če se tiska enkrat, za večkrat manjši popust. — Upravištvu naj se blagovoljivo pošiljati naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Ali in koga pojdemo volit?

(Dopis. — Izven uredništva.)

Pojutrišnjem, v ponedeljek, dne 14. decembra t. l. bo treba izvoliti 11 poslancev v deželni zbor iz takozvane splošne kurije. Mnogo se je že pisalo o tej kuriji spomladi in poletu. Zbog temu tudi danes ne bomo odveč zivali črnila in pregrevali stare reči. Vnovič povdarjamo, da tudi to skrupucalo, t. j. sedanja splošna volilna reforma za deželni zbor, ni naš ideal.

Toda udajmo se — v usodo! Žganjci so izkuhani in mi jih poklepljemo, ker jih radi pomanjkljivosti drugega hočeš nočeš — moramo!

Če pokličete cesar svoje vojsčake pod zastavo in jih po navdušenih, izpodbujevalnih govorih postavite na bojišče, da se spoprimejo s sovražniki, tedaj to disciplinirano in voljno moštvo izpolni dano prisego in liki lev plane na nasprotnika.

Enak bojnemu klicu je volilne trombe glas. Razloček je edinole ta, da volilci prostovoljno, recimo vzvišeno posežjo v bitko in odločijo... Slovenci smo v zadnjem času sledili malodane polnoštevilno takemu glasu. Kadar nas veže dolžnost in če so nas poklicali, pa smo prišli radi in tudi — neradi. Pa prišli smo —

Pri zadnjih deželnozbornih volitvah smo specialno volilci v mestih in trgih pokazali, da se zavedamo svojih državljskih pravic. Podali smo se v boj za ideje, za načela, za svobodo, za napredek, — za obstanek. In bili smo zmagovalci!

V ponedeljek smo zopet poklicani, da oddamo svojo glasovnico. A komu? Narodno-napredna stranka, kamor se ponosno tudi mi prištevamo, sicer to pot ni postavila na deželi nobenih kandidatov, najbrž

brez upa zmage in pa z ozirom na »slogo«. »Slovenski Narod« je predvčerajšnjim v dveh vrsticah naznanil, da naj se pristasi narodno-napredne stranke na deželi pri predstojećih volitvah vzdrže volitve. To je bila silno pohleven, a komaj viden migljaj, da ravno S. L. S. slovesno in debelo podčrtano roti svoje somišljenike, naj se njih pristasi v Ljubljani nikakor ne udeležijo ponedeljkove volitve. Tu skromen migljaj, tam energičen, strog ukaz!

Pa to naj nas ne bega. Kar nas je pravih naprednih in svobodomiselnih ljudi na Gorenjskem pa pravimo drugače. Nas ni nihče vprašal, ko se je delal pakt s klerikalci, še manj ni bila velika večina vabljenih na kak zaupen shod, ki bi se moral vršiti glede udeležbe ali neudeležbe volitev, z ozirom na to, da naši nasprotniki se vedno sikajo in ravne tako tolčejo po nas, ko pred 20. septembrom, v oči gled nepobitnemu dejstvu, da naša stranka se še do danes ni prav ničesar naučila iz izkušnj februarjskih deželnozbornih volitev, ki so jo korenito poučile, da tako ne gre naprej i. t. d. i. t. d., izjavljamo danes, da se pravi naprednjaki in svobodomisleci udeležijo volitev v ponedeljek tudi na deželi, in sicer ker nimamo svojega kandidata kot protest proti vsem tem razmeram, proti nečudenemu samolastnemu sistemu, da glasujemo za socialno-demokratske kandidate. Kot pristasi najskrajnejšega levega krila narodno-napredne stranke nam ne bo nihče štel v zlo, če kot narodnjaki, naprednjaki in svobodomisleci storimo to prihodnji ponedeljek. Dogodki zadnjih tednov v narodno-napredni stranki živo potrjujejo, da je treba enkrat streti ta nečuvni in starikavi zistem, ki nam kot naprednim ljudem ni v posebno slavo. Z volilnim listkom v roki demonstrirati ali ne demonstrirati,

to vendar ni kar tako vendan. Bodimo to, kar smo! Če imamo kak program, se ga držimo! Če se danes bojimo za načela in ideje, se jutri ne bomo nasprotnikom na ljube odpovedali talstim in zlezli pod klop.

† Lunder in Adamič sta dne 22. septembra našla sinove majke Slave brez razlike stanu in stranke na pokopališču pri Sv. Križu: buržoazni liberalci je stisnil ravnotakemu klerikalcu mesnate roko in mi, ki se čutimo demokratične naprednjake, ponudimo svoje mršave in koščeno ročico — slovenskemu socialnemu demokratu prihodnji ponedeljek s tem, da oddamo svoje glasovalce njemu.

Somišljeniki narodno-napredne stranke v Idriji so na javnem shodu izrekli izvrševalnemu odboru nezaupnico, vrhutega se je pa aklenilo, da volijo vsi pristasi narodno-napredne stranke, ker naša stranka ni postavila svojega kandidata, soglasno socialno-demokratske kandidate. Notranjska je sli naprej, Gorenjska jej naj sledi prihodnji ponedeljek. Kadar oče in mati ne skrbita za svojo družino in jej nočeta privoščiti ničesar, pa jima družina — uide... Zahtevamo pa, da slovenski socialni demokratje visoko in vsikdar drže prapor Slovanstva kvisku!

Zatorej, Slovenci! Vsi brez razlike stanu, dajte 14. decembra 1908. čast pravic in svobodomiselnosti — vsak po svoji vesti!

Nič ni lepšega, nego resnica in pravica, iz katerih izvira pravičnost za vse sloje prebivalstva. Da bi se ta vendarle dosegla, v to pomoži bog!

PODLISTEK.

„Na letovišču“.

Burka v treh dejanjih. Češki spisal Jos. Štolba. Poslovenil Fran Podgornik.

K današnji predstavi v Nar. Čitalnici v Kranju.

Tudi ta mesec nam nudi naš vrli »Dramatični odsek« predstavo in sicer si je izbral to pot burko češkega pesnika J. Štolbe »Na letovišču«. Naj v par vrsticah podamo nakratko vsebino igre.

Kraj dejanja je malo letovišče v bližini provincijalnega mesta. Ni mnogo letoviščarjev. Gospa Mrakova, vdova po predsedniku okraj. sodišča, ki je fina dama in pričakuje svojega sina Milka, ministrijalnega tajnika. Poštni svetnik Radej, ki si domišlja da je bolan, in profesor Hostnik s soprogo Zoro, ki nabirata gosenice in lovita metulje. Pride pa gospa Lavričeva, s soprogom Izidorom in hčerkama Tinko in Zinko. Omožiti jih hoče na vsak način in za žrtve si je izbrala Radeja in dr. Mraka, ki pride z Dunaja na dopust. Izumila je popolnoma nov načrt, kako vloviti moške. Previdno hoče razglasiti, da se njeni hčeri ne marata možiti, računajoč na to, da bo ta odpor moške tembolj privlekel. Ko pride dr. Mrak, spozna v profesorjevi soprogi Zori svojo nekdanjo oboževanko. Ni mislil resno ter je tudi zapustil, ko je izvedel, da je uboga sirota. Sedaj, ko je omožena seveda ni zaprek, da bi jo ne ljubil. A Zora ima načela ter se mu ne uda. Gospa Lavri-

čeva pa skuša na vse mogoče in nemogoče načine, da bi ujela kakega snubca. Prav dobro ji pri tem pomaga tudi gosp. Lavrič, ki je uboga para in mora slepo ubogati strogo soprogo. Ko vidijo, da je dr. Mrak večinoma v družbi profesorjevih, nabavi Izidor po ukazu soproge metulnice in prosijo, če bi smeli spremljati prof. Hostnika na njegovih ekskursih ter mu pomagati loviti metulje, v kar ta drage volje privoli. Kar izve profesor Hostnik, da je prestavljen in gre se za to, kdo odputuje, da poišče stanovanje. Naposled se sklene, da bo sli gospa Zora. Kakor hitro to izve dr. Mrak, fingira brzogovorni odpoklic iz ministriatva. Odputuje naj s prvim vlakom in sicer preko Ljubljane. Z njo ali za njo hoče, in upa, da se mu v Ljubljani uda. Saj povdarja bahato, da mu dosedaj še ni klubovala nobena zenska. Lavrič pa je poslušal, ko je dr. Mrak ta svoj načrt pravil poštnemu svetniku Radeju in hitro ga pove Mariji. Ta pa zopet nanesse to novico profesorju na ušesa. Dobrodušni profesor ne more verjeti na nezvestobo Zore in jo vpraša ali je to res. Globoko užaljena Zora, ki o vsem tem nič ne ve, pa sklene sedaj ostati tu, da pazi na gosenice in bube in profesor Hostnik sam gre iskat stanovanja. Splošno začudenje nastane, ko se izve, da dr. Mrak odputuje, ki pa se hitro pretvori v občno veselost in skodoželjnost, ko postane jasno, da gre mesto Zore prof. Hostnik. Dr. Mraku ne preostaja sedaj drugega, kako resnično odpotovati s profesorjem. Lynceus.

Glas vpljočega v puščavi...

Dalje.

Vem, da pride pri nas Slovencih tu predvsem v poštev gmotno vprašanje. In če govorim proti Dunaju, čakam samo Vašega ugovora: »Le pojdi studirat v Prago ali v Krakov, če imaš dosti denarja, jaz pa sem predvsem navezan na podpore in stipendije!« — Kdor misli, da bo na Dunaju ali v Gradcu izhajal, če ima, recimo samo 30 K, se prokleto moti, zanašajoč se na one slavne podpore in stipendije! Knafeljnovih stipendij na Dunaju je samo 36, slovenskih akademikov pa 400. In skoro vsak se trudi in peha, kolikor le more, da bi jo dobil. Drugih privatnih stipendij na Dunaju in v Gradcu ni mnogo za Slovence. — Kar se pa tiče »mensae academicae« in podpornih društev imate to samo i na slovenskih univerzah — samo s to razliko, da so kuhinje manjše boljše in da hoste lažje dobili podporo.

Toda — posito sed non concessio — da gmotno vprašanje govori za Dunaj. — Toda kolikor prihranijo akademiki na Dunaju pri hrani — toliko več zapravijo v kavarnih, različnih »pajzalnih« in vsakovrstnih »hukih« in poleg tega se mesto, da bi se olikali — prav velikokrat podivjajo! — Ne smemo jim tega šteti v greh! Kje na Dunaju se kak profesor za ubogega Kranjca meni izven šole — izvzema slučaj, da je nemavdni ženij —? Kje na Dunaju imajo naši akademiki kake privatne inteligentne in višje kroge, s katerimi bi obsevali,

O novem starostnem zavarovanju.

Dalje.

Prestanek pričakovanja.

Za delavca pomenja brezdelnost izločitev iz zavarovalne dolžnosti. Zakon omogoča, da se v tem primeru ohranjajo v moči pridobljene pravice z majhnimi prispevki. Isto velja za samostojno osebo, ki izstopi začasno iz zavarovanja.

Ako samostojna oseba ne more plačevati polnih prispevkov za svoje zavarovanje, lahko prav tako s povsem majhnimi dajatvami svoje pričakovanje vzdržuje v moči. Na ta način skuša načrt uravnati to za prakso tako važno vprašanje. oziraje se na finančne zahteve.

Delavca skuša predloga varovati za primere, da bi službodajnik ne mogel plačevati, s tem, da ostane njegovo pričakovanje v moči kljub temu, da se ne plačujejo prispevki.

Glavnične odpravnine za zaostale.

Ako umre zavarovanec, se dovolijo zaostalim glavnične odpravnine. Do njih imajo pravico vdove, ter zakonski in pozakonjeni otroci pod 16 leti. Nezakonski otroci imajo pravico po materini smrti, pa tudi po očetovi smrti, in sicer tedaj, če bi bilo njegovo očetovstvo sodno dognano ali pripoznano. Tudi roditeljem umrlega, ki jih je on vzdrževal, potem njegovim vnukom, ter bratom in sestram pod 16 leti, ki so od njega dobivali svoj živež, se prizna odpravnina. Pogoj za podelitev glavnične odpravnine je, da je prebil čas čakanja 40 prispevnih tednov.

Višina glavničnih odpravnin,

ki jih je dovoliti zaostalim, naj se povzame iz naslednjih primerov. (Pogoj 50 prispevnih tednov v letu):

Za nesamostojno pridobivajoče	Vdova brez otrok	Ako je ostala vdova z enim otrokom	Vdova z dvema otrokoma
Mezdní razred	K	K	K
I	120	180	240
II	150	225	300
III	180	270	360
IV	210	315	420
V	240	360	480
VI	270	405	540

Za samostojno pridobivajoče (pogoj 12 mesečnih prispevkov po 1 K)

150	225	300
-----	-----	-----

Povračilo prispevkov ob ženitvah.

Zenski zavarovanci, ki sklenejo zakon, imajo pravico, da se jim povrne polovica zanje plačanih prispevkov, ako se prebili čas čakanja 200 prispevnih tednov.

Uredba organizacije.

Organizacija se deli v spodnjo stopnjo (krajevni urad), srednjo stopnjo (deželni urad) in gornjo stopnjo (državni urad).

Dalje prih.

Tedenski sejem v Kranju dne 7. decembra 1908. Prignalo se je — konj, 104 glav domače goveje živine, — glav hrvaške goveje živine, 2 domača teleta, — hrvaških telet, 18 domačih prašičev, — hrvaških prašičev, — domači ovci, — hrvaški ovac, — koz, — buš in — bosanski volov. — Pitani voli 100 kg 66—70 K, na polovico 100 kg 58—62 K, za pitanje 100 kg 54—56 K, kumerni 100 kg 36—40 K. Pšenica K 12.50, proso K 7.50, rž K 9.50, oves K 9.—, ajda

in kamor bi se v slučaju nagle potrebe mogli zateči? — Kana neki? K Nemcem? So Slovenci in Slovani in basta. Salona — s prav malimi izjemami — skoraj ne vidijo. Posledica tega, da nimajo niti prilike, naučiti se takta in da se tako izrazim «dobrih manir», da si pridobe malo moralne samozavesti in spoštovanja samega sebe, ki ga je največ mogoče pridobiti v občevanju s takozvanimi boljimi krogi. — Vse njih življenje je osredotočeno v društvih in kavarnah. — Žive sami med seboj. V njih vre vse polno idej, ki so vsak dan in pri vsakem drugačne, idej, ki so nezrele! Posledica tega so večni medsebojni prepiri, ki se radi izcimijo v pretepe — neumno politiko vanje in frazerstvo — mesto treznega dela. Ko bi imeli ob strani starejše, razsodne moze, bi ne ustvarili toliko neumnosti, ampak bi dan za dnevom pridobivali na inteligenci, razsodnosti in taktu!

Agitacija za slovanske univerze sicer ni ostala brez uspeha! — Zadnja leta so se abiturijentje precej vrgli na Prago. To nas more samo veseliti. S Čehi živijo res kot bratje, a kar je več vredno, nauče se od njih — delati; navzamejo se od njih ope narodne zavednosti in onega narodnega ego-

K 9.50, repno seme K —, fižol ribničan K 13.—, mandalon K 13.—, koks 14.— krompir K 3.— za 50 kg, seme dom. detelje 60—65.

Dopisi.

Javni shod gorenske kmečke stranke v Cerkljah.

Is Cerkljan, 6. decembra.

Javni shod gorenske kmečke stranke v Cerkljah se je vršil pretečeno nedeljo nad vse zadovoljivo. Spodnji prostori gosp. M. Kerna so bili natlačeno polni, in sicer gostilna, kuhinja in veža. Stranka je preskrbela dovoljenje, da bi se smel shod vršiti pod milim nebom, a valed precej občutnega maraza in megle bi v tem času nihče ne prenesel na prostem enournega stanja.

Vršil se je shod dostojno, brez vsakega zabavljanja na nasprotno misleče ljudi. Pokazalo se je jasno, da kmet sam med seboj tudi zna olikano nastopiti in je lahko vzor raznim nepoklicanim kričarjem in hujskačem, katerih govorjenje in dokazovanje prihaja od srca samo toliko, kolikor so plačani. Njih gonilna sila in vnetost za kmeta je lačen želodec, široka usta in pohlep po polnem žepu.

Z mirno vestjo lahko rečemo, da je bil shod v Cerkljah pravi kmečki parlament, prava kmečka zbornica, da je bil tukaj kmet svoj med svojimi, domač med domačimi.

Ugoden vtis napravi na shodu kmet kot govornik in ta posel je častno rešil posestnik Tomaž Župin iz Psate. Kmet, ki si otira med tednom pot raz čelo, zvečer širi svojo duševno izobrazbo pri slabo brleči luči in ko pride nedelja, dan počitka, organizuje in poučuje svoje tovariše. Kdo bode fajil, da tak kmet ni unet za svoj stan, kateri je podlaga vsemu svetovnemu organizmu; a člani tega stanu so največji trpini med trpini.

Najveselejše znamenje pa je, da po značaju nekoliko bolj starokopiten, konservativen Gorenjec, se pričinja ogrevati za javne nastope in tam solidarno zahteva pravice.

Nova postava, katera se kmalu predloži državni zbornici poslancem v potrjenje, namreč predloga o starostnem zavarovanju in proti onemoglosti, je vredna, da kmet odkrito izrazi o njej svoje mnenje.

Po naši sodbi je dosedaj objavljen načrt starostnega zavarovanja za kmečki stan popolnoma ponesrečen. Zakonodajalec nima smisla med razlikami kmečkega življenja in temu nasproti uradniškega.

V poštev pride: 1. Koliko kmetov pa danes še dočaka starost 65 let. V sled neznosnega trpljenja in pri tem trpljenju naravnost slaba hrana — ponekod še pijančevanje — večina poprej zapusti dolino — solz. 2. Če smo odkritosrčni, moramo priznati, da je kmetu naravnost nemogoče vplačevati razmeroma velike doneske. Če si kmet kaj prihrani, pritrga si to od ust, on si svoj prihranek — pristrada. Vzemimo mladega gospodarja, kateri prevzame zadolženo posestvo, poleg tega naj izplača doto bratom in sestram, plača davke, zavarovalnino, delavce, obresti dolga; poljske pridelke naj mu pobije toča, uniči povodenj i. t. d., v hlev ali svinjake naj se ugnezdi kaka kužna bolezen in pomori živino. Potem se naj še od reveža zahteva, da plačuje za sebe vsako leto 12 kron, za 16 letne sinove in hčere pa ravno toliko, za svojega hlapca in dekle polovico toliko kakor za sebe, približno po 6 kron za vsakega. Ta gospodar naj ima troje otrok plačevanju podvrženih, torej $3 \times 12 = 36$ K; hlapca, za katerega plača polovico, 6 K in drugo polovico plača hlapec sam; ravno tako bi bilo z dvema deklama, plačal bi skupaj na leto 66 K. To bi bil način, da bi kmetu še nekoliko prej boben zapel. 3. Ne verjamemo, da bi delavstvo vsled tega ostalo na kmetiji, boljše življenje in manj

izma, ki ga poznamo med Slovani samo pri Čehih! Tu pa zadenemo na novo važno, da aktualno vprašanje, vprašanje: «Slovanske vzajemnosti», ali «Vprašanje slovansko» v Avstriji.

«Slovansko vprašanje» je osredotočeno v skupnih političnih ciljih slovanskih narodov! Naj tu kdo ne misli, da bo stopil iz ozadja kak navdušen «panslavist». Ideja «panslavizma, kakršna se je porodila in živela med nami še pod rusko-japonsko vojsko, je bila sama komedija, ideja brez programa, brez praktičnega smisla, z eno besedo, nekateri slovanski narodi — med njimi tudi mi Slovenci, smo se do ušes zaljubili v sveto Moskvo. To ljubezen pa so največkrat gasili s šampanjcem! Slovanska ideja se bo rešila ne v Rusiji, ampak v Avstriji i mogoče i proti Rusiji! Res velika sreča bi bila za nas, če bi bil prihrumel iz severa ruski medved, pobožal nas najprvo mehko s svojimi taci, potem pa pokazal kremplje in nam jih zapilil za vrat, zadril v žile in samo srce! Vsak slovanski narod mora in hoče obdržati svojo narodno individualnost — in rusificirati bi se v resnem slučaju tudi Slovenci ne dali. Konec prih.

dela bi se bolj vplivalo na beg iz kmetij. Če pa seštejemo doneske, katere bi kmet vplačal do svojega 65. leta starosti; doneske v znesku 90 kron, plačanih od države, ter obresti teh zneskov kapitaliziramo, bi znašala glavica za vsako osebo okrog 9000 kron. Za primeroma tak znesek bi pa kmet prejel takrat, ko bi stal na pragu večnosti, malenkost — 246 kron, dočim znašajo $4\frac{1}{2}$ obresti od te glavice 405 K.

Pouk v ljudski šoli, smisel za pravo življenje, varčevanje; vzajemnost med učitelstvom in duhovščino na deželi bi imelo najlepše vspehe na maso naroda.

Sedaj pa kratko poročilo o shodu. Takoj po nauku se je zbralo «pri Matevžu» najmanj 400 kmetov-gospodarjev k shodu.

V imenu gorenske kmečke stranke pozdravi navzoče ter otvori shod J. Jenko, kateri pove jasno, da ni danes shod ne ene, ne druge politične stranke, temveč samo kmečke stranke. Prosi navzoče, da po govoru Tomaža Župina zavzamejo svoje stališče in povedo svoje mnenje o predlogi glede starostnega zavarovanja. (Soglasni klici navzočih, vsi smo proti, takega zakona ne maramo.) Ko se hrup poleže, dobi besedo govornik T. Župin, ki vsestransko pojasni in razloži nameravano postavo in pristavi, da bi se na ta način dalo kmetu le vrv okrog vratu, namesto da se mu pomaga. Zavzame stališče, naj bode starostno zavarovanje svobodno, ne prisiljeno. (Viharni klici: tako je!) Siliti se ne sme nikogar! Dobro, Župin!) Tudi naj bode tako urejeno, da bode kmetu kaj hasnilo, ne pa da bi bilo nastavljenega samo kup uradništva, kmetu nenaklonjenega. (Burni dobro-klici!)

Na vprašanje predsednika shodu, če želi kdo besede k predmetu, kličejo vsi navzoči: Take predloge ne maramo; rajši nič, kot tako zmasilo.

Sprejme se nato soglasno sestavljena resolucija:

«Na shodu gorenske kmečke stranke v Cerkljah zbrani kmetje najmanj 400 po številu, odklanjajo brezpogojno objavljeni načrt starostnega zavarovanja vsled prevelikih vplatil; država lahko vplačuje in je tudi upravičena za kmeta kaj storiti, toda k vplačilom naj ga ne sili.»

Pri glasovanju se le ena roka ni vzdignila proti tej resoluciji, katera se vposleje državnozbornemu zastopniku okraja in načelniku državnozbornske skupine kranjskih kmečkih poslancev v vednost.

Govorilo se je nato o programu stranke, sedanjem položaju v deželi, da je želeli boljših odnosajev med šolo in duhovščino, o lovu, popustu davka i. t. d.

Zanimivo je bilo vprašanje posestnika J. Jenkota iz Zgornjih Brnikov, naj se pove, koliko davka je odpuščenega vsled suše cerkljanskim kmetom? Pojasnilo se je, da je županstvo zakrivilo celo akcijo (menda zato, ker tako dobro delujeta v občinskem odboru gg. župnik in kaplan, opoma. poroč.). Sosednjim občinam se je davek odpisal.

Tudi glede oddaje lova je imelo županstvo nesrečno roko, kakor se je na shodu pojasnjevalo, vrglo je najmanj vsako leto 600 K v vodo, ker ga ni oddalo na dražbi.

Pa na veselo svidenje, prijatelji, še kje drugod! Gorenjska, vstani, vzbudi se k praktičnemu delu! Cerklje so pričele!

Tržiške novice.

— In še volitve v krajni šolski svet. Kakor smo že o priliki poročali, je bil proti volitvam, ki so radi različnih sleparij od strani Nemcev izpadle neugodno za Slovence, vložen rekurz. No, rekurzu vlada ni ugodila, pač pa so se še celo vladi sleparije, ki so se vršile pri volitvah zdele prevelike: razveljavila je volitve in pretečeno soboto dne 29. m. m. so se vršile nove volitve — bi se imele vršiti. Od strani Nemcev razvila se je strastna agitacija in s pomočjo faliranega kmeta Krvina — Jakoba Primožiča — na Slapu se jim je v istini posrečilo, da so vjeli s sladkimi besedami in obljubami dva zastopnika Sv. Katarinske občine in imeli so na ta način zmago že v žepu. Ali Nemci so obračali, slovenski moze pa obrnili. Na volišče je prišlo vse — kar lezo ino gre. Slovanskih glasov je bilo 13, nemških pa z onim dvema sv. Katarinskih kimavcev 15. Pred začetkom volitve stopi gosp. ing. Karol Polak pred gosp. glavarja, ki je osebno volil volitev, in ga vpraša, kako da on ni dobil volila k volitvi, dasi je pravilno priglasi svoj virilni glas. Pripomniti moramo, da je gosp. inženjer Polak priglasi svoj virilni glas že pred letom dni kmalu po smrti svojega gosp. očeta. Občina pa ga je zavrnila, češ, da se posestvo in tovarna nista prepisana na njegovo ime. Gospod inženjer se je na ta otročje ugovor Petelinčka in njega vrednih bratcev pritožil na pristojne oblast, ki je njegovi pritožbi ugodila in mu pritrčila, da ima kot pravni naslednik svojega očeta vse pravice in tudi pravico do virilnega glasu. S tem odlokom v roki je prijavil gospod inženjer se enkrat svoj virilni glas. Občina pa je bila za vse to gluha in slepa in priglasi gospodar inženjerja je ležala in požirala prah v občinski pisarni. Medtem je bilo tudi posestvo že prepisano na njegovo ime tako, da ni bilo nikakega ugovora več proti njegovemu virilnemu glasu. In še komaj pred sturinajstimi dnevi je vprašal po rešitvi svoje prošnje, pa občinski tajnik mu je odgovoril tako dvoumno, da ni

vedel, pri čem je. Kako se ga je sleparilo, izprevidel je šele pri volitvah v krajni šolski svet, ko se vedno ni bila njegova prigrasitev rešena. In zato se nam skoro čudno zdi vprašanje g. c. kr. svetnika Pirca, da najbrž ni prigrasil svojega glasu, da mu ne more pomagati, da ne sme voliti po zakonu. In vendar je pritožbo gosp. inženerja radi virilnega glasu rešilo c. kr. okraj. glavarstvo in g. c. kr. vladni svetnik bi pač kot vodja imenovanega urada moral o tem vedeti in lahko bi si mislil, da je pritožba prigrasitvi šele sledila. Gospod inženjer je postopal se preveč pravilno; kajti občina je bila o rešitvi pritožbe gotovo tudi obveščena, in njena dolžnost je bila, čeprav bi se gosp. inženjer ne prigrasil nikdar več, vsprejeti ga kot virilista med občinske zastopnike. Ali v Trziču ima slavna vlada pač dve meri za pravico. — Nemci z g. svetnikom vred so mislili, da se jim kakor vedno posreči tudi ta zločajska žalitev slovenskega čustva. No, vrezali so se pošteno. Ko so slovenski zastopniki slišali, o čem se razpravlja, da se noče ugoditi upravičeni zahtevi gosp. Polaka, so pričeli mrmrati in na predlog gosp. občinskega zastopnika Deua so zapustili z ogorčenim protestom posvetovalnico. Gospod c. kr. vladni svetnik Pirc, sin slovenskih staršev, pa je ironično klical za njimi: «Kakor vam drago!» Hvala vam, gospod c. kr. državni uradnik!

— Med volilci za nemško kandidato listo smo videli poleg obligatnega «millerherzajc» — grofa dr. Jagodiza, tudi trgovca Aura in mesarja Belharja. Vsi so odvisni od slovenskih žuljev, pa jih imajo najbrž že dovolj. Ne moremo si kaj, da bi jih prav toplo ne priporočali slovenskemu občinstvu, zlasti radi tega, ker imamo celo vrsto odličnih narodnih trgovin v trgu in pa še dva druga boljše mesarja: gosp. Verdirja in gos. Perkota.

— Občudovali smo pa krasni nastop naših vrlih Sv. Katarincev, katerih večina — pet po številu — je stala na naši strani kot krepak zid. Vedno nam je bila sv. Katarinska dolina vzor značajnih narodnih mož in tudi to pot smo se lahko prepričali, da se nismo motili. Pač so jako redko sejani izdajalci po katarinski dolini.

— In vendar sta prišla tudi to zalego zastopati dva. Bila sta to Zabernik in Špan, ki se nista strasila izdati svojega naroda za par judeževih grošev? V resnici — bilo je smešno — žalostna podoba, ko je peljal župan Mally Zabernika pod pazduho v gostilno k Bučarju in je capljal Špan za njima kakor zapeljan voliček. Nič ni pomagalo, da jima je prigovarjal njihov umirajoči župnik, naj volita slovensko listo — šla sta in za par lepih besedi in kozarcev vina sta nakopala ne samo naše, marveč na celo občino greh narodnega izdajstva. Niti želja umirajočega župnika jima ni bila sveta in upamo, da občina obračuna z njima tako, kakor zaslužita. Taki ljudje nimajo mesta v zastopu slovenske občine sv. katarinske.

— S Slovenci je volil tudi zastopnik vasi Bistrice gosp. Stritih, za kar mu tema potom izrekamo iskreno zahvalo in priznanje.

— Ubijanje slovenskih obrtnikov. Za časa burnih demonstracijskih časov je izdala deželna vlada ukaz, da se imajo vsi javni lokali zapirati točno ob enajstih. To se je godilo tudi v Trziču, dasiravno ni bilo nikake potrebe, ker se v Trziču niso pojavili niti najmanjši nemiri. Ali vendar smo se držali, saj je bila i prej samo kavarna odprta do 1. ure popolnoči. Ko pa se je vrnil red in so bile po drugih krajih dovoljene stare policijske ure, prosila je tudi naša kavarnarica, naj se jej dovoli policijska ura na 1. Nastopile so povsem normalne razmere, njej pa se je prošnja kratkoma odbila z motivacijo, da pri nas ni potreba, da bi bila kavarna odprta dalje nego gostilne. Mi pa vemo druge vzroke. Kavarnarica se je izrazila nekoč proti občinskemu stražniku Majcnu, ki je šel te dni po tobak, da ne mara v svojo kavarno nemških kričačev in zabavljivcev, in župan Mally se je v svoji «velikodušnosti» maščeval nad njo, da jej je vzjel dovoljenje. Res, «edeltat» tega «edel»-sina velikega «edelvorka» vredna. Izza kulis pa smo zvedeli še drugi vzrok. Občinski tajnik Weber je nekoč v svoji sladki ginjenosti izustil sledeče krilate besede, seveda nemški: «Če garantirate, da bodo Vaši gostje mirni na ulicah, da zlasti pred županovo hišo ne bodo glasno govorili, mi je vseeno, če imate kavarno odprto celo noč». In ko mu je kavarnarica odgovorila, da ne more tega, ker ne more spremiti vsakega gosta posebej domov, ji je zabrusil: «Dann taugen Sie auch zur Wirtin nicht!» (Potem tudi niste sposobna za gostilničarko!) Smejaj se, kdor se more, nam se zdi to preneumno. Seveda se je kavarnarica proti sklepu vsemožnega župana pritožila na okrajno glavarstvo. A ko je hotela pri obravnavi med drugim navesti tudi to, jej je c. kr. vladni svetnik Pirc kratkoma odzvel besedo, čes, da to ne spada sem. Kama pa naj spada, če ne pred vašjo oblast? Ali naj to pripoveduje trziškemu županu ali občinskemu slugi? Prvi bi jej pač lahko pomagal, pa noče, drugi pa rad, pa ne more. Sicer pa vemo, kako pravičen je g. c. kr. svetnik trziškim Slovincem. In vendar je kavarnarica odvisna samo od skupička od 11. ure do 1. ure ponoči. Kdo pa bo šel ob 8. uri zvečer že v kavarno? Samo Weber, ki je navadno že ob 6. uri popoldne v nenormalnem stanju.

— In zato je dolžnost Slovencev, da podpirajo kavarnarico. Razmere se bodo itak v

kratkem premenile. Kakor znano, naročili so si Nemci se on prazen nemški želedec, ki bi se rad v Trziču nasitil. Ta dobi gotovo dovoljenje čez 11. uro in potem mora dobiti isto dovoljenje tudi stara kavarna. Govorilo se je sicer, da bo nova kavarna namenjena samo nemškim gostom; a kdo ne pozna naših zvitih lisjakov! Govorili so, a on bo lahko živel od slovenskih žuljev in podpor, ki jih bo dobival od «kranjske sparkase» v Ljubljani. Javna tajna je, da mu «kranjska sparkasa» kupila ne samo biljard, temveč vse pohištvo in žalostno, jako žalostno je, da so se dobili narodnjaki, ki se takoj pozabili na gospodarski boj, ki se bije sedaj med obema narodoma in nesli svoje groše takoj prvi dan v nemško kavarno. Zeleti bi bilo, da je to prvokrat in poslednjokrat, saj gosp. Gaude že toliko skrbi za postrežbo, da je lahko vsak zadovoljen. Torej, Slovenci, naša kavarna je v «Vandrhovci»! Če jo hoče župan Mally s svojimi podrepani ubiti, pomagati ji moramo mi, da se izjalovi ta srčna nemškotavarska želja.

— Za cesarjev jubilej smo imeli v Trziču kar dve razsvetljavi: prvo na predvečer 4. oktobra, drugo pa na večer 1. decembra. Zakaj, ni nobenemu znano. Vendar pa se govori, da je pričakoval Julče Goeken «iznenadenja» v nekakšnem odlikovanju za svoje požrtvovalno delovanje v občinskem zastopu za — svoj žep. Mi Slovenci bi mu radi privoščili še celo plemstvo, samo da bi jo potem pobral iz Trziča. A prilegalo bi se njegovemu imenu. Kako zvončno bi se glasilo na primer Julius Goeken von Hahnenkamm ali von Hahnenkrall! V grb pa bi se dala petelinova glava z veliko rožo, ali pa petelinov krepelj z velikansko ostrgo. To bi bilo lepo, to bi bilo nebeško. Ali kar ni, ni in kjer nič ni, niti Goeken ne more ničesar vtakniti v žep. Je pač kriz!

— Iz Lancovega pri Radovljici se nam piše: Zadnje volitve v naši občini, pri katerih je zmaga polovica naprednih kandidatov, so bile razveljavljene. Vsaj pritožbam ljudi, ki so radodarni z zaupnicami glavarjem — poslanskim kandidatom, se kaj rado vstraže. — Vsled tega «deluje» dalje stari občinski odbor. Župan Deschman je sklical dne 29. m. m. sejo občinskega odbora in ker naša občina nima nujnejših potreb, se je županu silno mudilo k «drugim raznoterostim». «Nur weiter! Nur weiter!» je silil v blaženi, slabo naučeni, a pri njem v visokih časteh stojči nemščini. Človek, ki pozna naše občinske razmere in vé, da naša občina kljub veliki industriji nima niti pismonoše, da so naše ceste take, da je človeka strah sestati na voz, kadar se ima voziti po njih in da moremo čez naše občinske mostove le s strahom, da se vse skupaj pod nami ne podere, bi mislili, da bo skrbni obč. odbor govoril in sklepal o teh potrebah, da nam bo popravil ceste in mostove, ali nam celo — g. župan Deschman je namreč jako «kunsten»-mož — preskrbi zrakoplove, da nas reši smrtne nevarnosti, kateri smo izpostavljeni, kadar gremo čez občinske mostove. Toda za vse to se našemu županu ne mudi, za vse to se zdi njemu in njegovim kimovcem še čas, mudi se mu za vse bolj potrebno stvar — za častne občane! Vstal je mož in predlagal, da se voli 8 častnih občanov. O zaslugah teh mož za našo občino ni govoril, tudi ni mogel dosti govoriti. Pa tudi, čemu zasluge? Če Deschman hočejo, mora biti! Ker pa ne gre, da bi postali častni občani samo ljudje, ki občine še ne poznajo in ker je treba pred vsem počastiti g. župana, dokler je še čas — po prihodnjih volitvah bo prepozno — odstranil se je iz dvorane g. Deschman, potem ko je svojim zvestim dal še korajžo: «Nur weiter! Nur weiter!» in ta čas je bil izvoljen že on in še 3 drugi njegove vrste zaslužni možje častnim občanom. Potem so se modri možje razšli z dvignjeno glavo, ponosni na svojo očetovsko skrb za občino. Nam pa ni hotelo iti v glavo, kako korist imamo od tega, če dobimo mesto popravljenih cest in mostov 12 častnih občanov in zvišane doklade za njih diplome! «Nur weiter! Nur weiter!» župan in častni občan Deschman!

Umetnost in književnost

□□□□

— Skladbe župnika Aljaša. «Katoliška bukvarna» izda se tekom tega leta v osmih zvezkih skladbe župnika Jakoba Aljaša. Vsak zvezek obsega nekaj mešanik in moških zborov. Cena posameznim zvezkom je 60 v. Vse Aljaševe skladbe so prikupne, polne mehkebnih melodij in za izvajanje ne pretežavne. Skladatelj se pozna, da župniku je gori pod našimi snežniki. Sveži planinski zrak in ta lep kraj slovenske zemlje upliva nanj s silno močjo. Vse to se pa zrcali tudi v njegovih spevih. Ni pretiranega, vse je naravno in ljubko. Ni čuda, da privzema svojim skladbam skoro izključno le besedilo planinca S. Gregorčiča. — V isti zalogi je izšlo tudi njegovo najnovejše delo «Stražniki». Času primerno delo je to, prepejeno z gorko domovinsko ljubeznijo. Pripomnimo, da dobe slovenski pevski zbori to skladbo na zahtevo brezplačno. Vsem pevskim zborom toplo priporočamo te krasne Aljaševe skladbe. R.

— Izredno imenovanje kadetskih gojencev za praporščake. Uradni korespondenčni biro javlja: V petek so bili imenovani gojenci 4. tečaja kadetnih šol v Karlovcu, Kamenici, Budimpešti, Košicah, Temesvaru in Sibinju za praporščake (Fähnriche). Vsi ti praporščaki so že v soboto odpotovali k polkom, katerim so pridelnjeni.

— V državnem zboru se je v soboto nadaljevala razprava o nujnosti proračunskega provizorija. Govorili so poslanci Modraček, dr. Stölzel, dr. Kramar, Levickij, dr. Diamand.

— Železniški promet v Bosni. Korespondenčni urad javlja: Na vseh bosanskih železniških progah je tovrni promet do 13. t. m. ustavljen. Vse tovrne vlake je okupirala vojska oblast. Tovorni promet je ustavljen tudi po vseh železniških progah Slavonije.

— Senat nemškega vseučilišča v Pragi je odstopil ter naznanil svojo demisijo učnemu ministarstvu. Razlog je sledeči: Dne 2. decembra se je imel položiti temeljni kamen za novo nemško vseučilišče v Pragi. Profesorji in dijaki so hoteli korporativno korakati k slavnosti. Spreved se je že sestavil, ko je prišla od namestništva prepoved, češ, da se razgiasi nagla sodba in prepovedujejo vsi sprevedi.

— V ogrskem državnem zboru je poslanec Nagy vložil interpelacijo zaradi aneksije Bosne in Hercegovine, ki je tako stilizirana, da je za gospoda Aehrenthala zelo neprijetna. Interpelacija pravi, da je minister za zunanje zadeve govoril, da je v popolnem sporazumu z državami, ki so podpisale berlinski ugovor, a ta trditev ne odgovarja resnici, ker smatrajo Rusija, Italija in Anglija aneksijo za nasprotujočo berlinskemu ugovoru in zahtevajo mednarodno konferenco. Interpelacija zahteva tudi pojasnila o pomnoževanju vojaštva v Bosni in Hercegovini.

— Ogrski minister Apponyi obljublja katoliški in protestantovski duhovščini zvišanje plač.

— V italijanski zbornici je bila viharna debata o zunanji politiki. Avstrija se je vehementno napadala. Končno je zbornica z 297 proti 140 glasom odobrila Tiltonijevo politiko. Ampak važnejše kakor glasovanje, je bilo govorjenje, ki tudi iz tistih ust ni bilo prijazno Avstriji, ki so glasovala za Tiltonija. Tako je Fortis dejal: «Teško prenašamo pritisk oboroževanja našega zaveznika. Italija ne more prenašati tega enostranske kislega prijateljstva. Edina država, ki nam žuga z vojno, je z nami zvezana.»

— Na Turškem je imenovano novo ministrstvo pod predsedništvom Kiamil paše.

— V nemškem državnem zboru je povedal državni tajnik Sydow, da se je računsko leto 1907 zaključilo z deficitom 13.800.000 mark, letošnje leto bo pa imelo 112%, milijonov več deficita, nego se je proračunilo. Za leto 1909 se poslabša proračun za 808 milijonov. Bilo je premalo dohodkov, pa preveč izdatkov za marino.

— Nemški poslanec Bassermann je v državnem zboru v Berlinu govoril o položaju na Balkanu in o notranjih dogodkih v Avstriji. Hvalil je trozvezo. — Poslanec Scheidemann je dejal, da se je Nemčija ponesrečila na bližnjem in na daljnem vzhodu.

— Zgodovinski in slojstveni pregled za prih. teden.

13. decembra. — 1545. V Trientu otvorijo cerkveni zbor. — 1769. † Pesnik Kristijan Fürchtegott Gellert. — 1799. * Lirik Henrik Heine. — 1863. † Pesnik Friderik Hebel.

14. decembra. — 1431. V Bazlu otrorijo cerkveni zbor. — 1503. * Francoski astronom Nostradamus. — 1799. † Juri Washington. — 1801. * Kristijan Diritih Grabbe. — 1837. * Pisatelj dr. Janko Pajk v St. Pavlu pri Celju. — 1849. † Skladatelj Konradin Kreutzer. — 1877. † Nabožni pisatelj Janez Globočnik v Gorici. — 1887. † Nabožni pisatelj Janez Volčič v Smarjeti. — 1891. Pisatelj Anton Čero v Koritnici.

15. decembra. — 1546. * Astronom Tycho Brahe. — 1745. Pruski kralj Friderik II. premaga pri Kesselsdorfu na Laškem. — 1805. Pogodba v Schönbrunnu pri Dunaju. — 1839. † Pisatelj Ignacij Fessler.

16. decembra. — 1711. † France Andrej Šega, kolajnar in pečatorozec v Nevem Mestu. — 1742. * Feldmaršal Blücher. — 1770. * Skladatelj Ludovik pl. Beethoven. — 1771. * Nabožni pisatelj France Viriti v Tolmezzo pri Vidnu. — 1803. * Jurij Steffenson, stavitelj prve železnice. — 1859. † Viljem Grimam, pisatelj nemških pravljic. — 1878. † Pisatelj Karol Gutzkow.

18. decembra. — 1526. Nadvojvoda Ferdinanda izvolijo v Požunu za ogrskega kralja (proti-kralj Jan Zapolja). — 1761. Pruska trdovaja Kolberg se vda Rusom. — 1800. Nadvojvoda Karel zopet prevzame vrhovno poveljstvo. — 1839. * Pisatelj dr. Lavoslav Giegorec pri Sv. Urbanu na Stajerskem. — 1897. † Francoski pesnik Dandet.

18. decembra. — 1786. * Skladatelj Karol Marija pl. Weber. — 1803. † Pesnik Janez Gotfrid Herder. — 1822. Brazilija, ločena od Portugalske, postane cesarstvo. — 1847. † Marija Lujiza, hči cesarja Franca in vdova Napoleona I.

19. decembra. — 1250. † Cesar Friderik II. v Fiorentinu. — 1594. † Švedski kralj Gustav Adolf II. — 1742. * Kemik Karel Viljem Scheel

Godovi prihodnjega točna:

13. Vitača, Dabro; 14. Spiridijon, Vojmir, Zorislava, Uroš; 15. Jernej, Vlastimir, Cvetana; 16. Smijan, Bogoslava; 17. Lazar, Stojslav; 18. Gračijan, Restoje; 18. Nemezij, Dobroslava, Vuksana.

Novičar.

Današnji uvednik smo prejeli od odličnega pristasa narodno-napredne stranke. Dali smo prostor temu članku, ker «Gorenjec» kot napreden list ne sme zavreči prošnje, da se ga ponatisne.

Volitev v Kranju se vrši v mestni ubožnici od 9. do 10. ure dopoldne.

Slovenski poslanec Jožef Pogačnik je izvoljen podpredsednikom v državni zbornici. Zahvaljeval se je na izvolitvi v slovenskem jeziku.

Poslanec Ivan Hribar je večer tri ure govoril o ljubljanskih dogodkih. Nemci so ga ves čas motili med govorom pa je sproti odgovarjal na razne medklice. Govorniku so koncem govora poslanci čestitali.

Volitev v delavsko savarovalnico v Trstu se vrši dne 16. t. m. Ta dan morajo biti že vse glasovnice v Trstu. Najbolje je, če se pošljejo na dr. Slavika, načelnika volilnega odbora v Trstu (Narodni dom). Posebno važno je, da morajo biti delavske glasovnice podpisane od gospodarja in enega zaupnika delavcev iz istega podjetja, sicer je glasovnica neveljavna.

Kandidature za volitev predstojništva delavske savarovalnice proti nesgodam. Narodni volilni odbor je postavil za predstojke volitve naslednje kandidature za zastopnike delavcev: Za I. kategorijo: (zelenaglasovnica) Peter Može, poslovodja skladišča lesa J. Sutej v Trstu, namestnikom: Josip Mladovan, težak v prosti luki pri tvrdki Kremmor & Co., v Trstu. Za II. kategorijo: (vijoličasta glasovnica) Vladislav Karabaič, uslužbenec v arsenalu v Pulji, namestnikom: Lovro Rupnik, kovaški mojster pri kranjski industrijski družbi v Škodnju. Za IV. kategorijo: Jeriha Anton, delavec v papirnici v Vevčah namestnikom: (rožnata glasovnica) Fran Gomilšek, delavodja «Mizarske zadruge» v Solkanu. Te zavedne, izkušene in odločne kandidate naj zapiše vsak narodni delavec na svoj volilni listek.

Za deželnooboroško volitev v splošni kuriji v Ljubljani je shod zaupnikov narodno-napredne stranke postavil kot kandidata gosp. Josipa Turka. Učitelj Luka Jelenc je umaknil kandidaturu. Govori se, da hočejo vsi učitelji izstopiti iz narodno-napredne stranke, kar moramo jako obžalovati in utegne imeti usodepolnih posledic za stranko.

Tretji kandidat v Ljubljani. Zaupniki državnih in zasebnih uradnikov, državnih slug in narodnih delavcev ter ljubljanskega učiteljstva so proglasili za kandidata g. poštnega oficila Karola Majerja, ki je sprejel kandidaturu.

Za počti! Nas «ljubi» znanec na Jesenicah g. Anton Pongratz kandidira za deželni zbor. Na lepakih, ki ga imamo v rokah, stoji, da ga je postavila neka gospodarstvo-neodvisna stranka (!). Mož je tako domisljiv, da je pozabil povedati, v katerem okraju kandidira.

Socialisti so postavili svoje kandidate v vseh okrajih. V radovljisko-trziškem okraju kandidira g. Fran Bartl, načelnik okrajne bolniške blagajne v Ljubljani, v kranjsko-loškem okraju g. Josip Petrič, strojevodja v Ljubljani, v kamniško-brdskem okraju pa g. Etbin Kristan, pisatelj v Ljubljani.

Občinski odbor občine Solca je pri občinski seji dne 30. novembra 1908 zložil v podporo ranjencem 20. septembra znatno vsoto 50 kron in soglasno obsodil surovi in nepotrebnosti nastop vojske pri demonstracijah tega dne.

Na znanje kmetom. Če se želi prirediti v kakem kraju sedaj v zimskem času shode gorenjske kmečke stranke, kar je želeli, da se čas, ko je manj dela, dobro izrabijo, naj to zaupnik dotičnega kraja kratko naznani Jožefu Jenkotu v Ljubljano, da preskrbi, če treba, lepakov, letakov in da shod pravilno naznani c. kr. okrajnemu glavarstvu. Ako shod ni oblasti naznanjen, so prireditelji lahko kaznovani. Tudi glede govornikov se poroča kako in kaj. Namen gorenjske kmečke stranke je zbuditi in ogreti za splošno socialno delo one naše dobromisleče posestnike širom Gorenjske, kateri se mogoče zahtevam ene stranke niso hoteli ukloniti, druga jih je pa vedno lepo na cedilu pustila. Takih prav porabnih in nam simpatičnih ljudi se še precej najde. Na boj za staro pravdo!

Za skladišče gorenjske kmečke stranke so darovali: Fr. Ahlin, Cerklje, 1 krono, neimenovan 30 kron. Torej le s kronicami vkup! Doneski se nalogajo plodonosno v kmečko posejilnico in hranilnico v Cerkljah. Denar prejema začasni blagajnik kmečke stranke Fr. Ahlin, posestnik v Cerkljah.

Na letovišču. Nas marljivi dramatični odsek nam nudi danes zvečer zopet novo igro češkega pisatelja Josipa Stolbe «Na letovišču». O vsebini igre govorimo na drugem mestu. Za studiranje igre je bilo le malo časa, a vendar gre vsakozaj gladko in precizno. Igra vsebuje nebroj komičnih

prizorov in situacij ter obsega celo ulogo v dialektiki. Kdor se hoče torej enkrat prav iz srca nasmejati, naj poseti jutrišnjo predstavo. Literarne vrednosti igra sicer nima bogvekak, a poda nam pravi tip malomestnega milijea. Rafinirana gospa Lavričeva, ki ima trinadstropno hišo z mezzaninom v Skofji Loki in ki se trudi za žive in mrtve, da pomoči svoji hčeri. Bojažljivi gospod Lavrič, ki je tako dobro odgojen in poslušna na vsak migljaj. Profesor Hostnik, ki je učenjak skozinsko. Druga ne pozna kot svojo znanost in Zoro. Afektirana gospa Mrakova, poštni svetnik Radej, ki je «cel spital» in elegantni dr. Mrak, to vse so izborni značaji ter nam predočujejo dober del malomestnega življenja. Vso igro preveva tisti dobrodušni humor, ki nam tako ugaja in ki človeku tako dobro de. Upamo, torej, da bo gledališče razprodano. Saj to je edino, kar moramo nuditi našim marljivim diletantom, ki se trudijo dan za dnevom, da nam napravijo potem par uric užitka. Igra se ponavlja v nedeljo popoldne ob 1/6. uri kot ljudska predstava ob znižani vstopnini.

Igralke in igralci, sodelujoči pri igri «Na letovišču», imajo v nedeljo po končani igri sestanek v gostilni Petra Mayrja.

Razstava rokodelcev v Šleziji. Obrtno društvo v Opavi je naznanilo trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da bo leta 1909 od konca avgusta do začetka septembra ob povodu svojega 30letnega obstoja obstoja pod pokroviteljstvom Nj. ekselence gospoda Henrika grofa Larisch-Monicka, deželnega glavarja v Šleziji itd. priredilo v Opavi razstavo rokodelcev Šlezije vsehvi domačo industrijo.

Za žrtve dne 20. septembra. Do sedaj so izkazani nastopni blagajniku «Združenega narodnega odbora» došli prispevki: 1. Dne 24. novembra 1908 (1.—30. izkaz) 19.897 34 K. 2. Dne 27. novembra 1908 (31. izkaz) 316 30 K. 3. Dne 3. decembra 1908 (32. izkaz) 226 76 K. 3. Današnji izkaz (33. izkaz) 895 96 K. Skupaj 21.236 06 K. Proseč nadaljnjih podpor se izreka imenom «Združenega narodnega odbora» vsem darovalcem in nabiralcem najakrenejša zahvala.

V odboru obrtne-nadaljevalnih šol je imenovala obrtna in trgovska zbornica naslednje gospode: za Kranj Franc Omersa star., za Radovljico Leop. Fürsager, za Skofjo Loko Lovro Sušnik, za Bled Ivan Rus, za Kamnik Janko Grašek, za Trzic Franc Deu, za Mengis Feliks Stare, za Št. Vid pri Ljubljani Simon Jovan.

Tukajšnje županstvo nam poroča, da se je v mestu Kranju nabralo za jubilejsko napravo «Otrok» 247 90 K. Denar se je izročil okrajnemu glavarstvu v Kranju, ki ga je izročilo deželni komitiji za jubilejsko napravo «Otrok».

Razstava v Turinu. V času od aprila do oktobra leta 1911 ob 50 letnem jubileju proklamacije Italije se bo vršila v Turinu mednarodna industrijska in obrtna razstava. Za pojasnila in tozadevne tiskovine se je obrniti na «Commissione esecutiva dell'Esposizione Internazionale nel 1911» Torino, via Po Nro. 2. Program in klasifikacija te razstave je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

Delovanje nemškega šulterajna. V letošnjem letu je dosedaj nemški šulterajn ustanovil 307 novih podružnic, tako da ima sedaj delujočih podružnic 1310. V zadnji seji je nakazalo osrednje društvo 39.615 K podpor. Med novimi podružnicami je tudi mnogo pevskih in telovadnih društev. Kaj pa Slovenci? Ali ima že pri nas katero društvo svojo podružnico družbe sv. Cirila in Metoda?

Trgati ali izrezavati znamke iz poštnih spremenic, poštnih in plačilnih nakaznic je prepovedano. Povodom prejema zavojev ali denarnih zneskov k poštnim ali plačilnim nakaznicam so prejemniki samo upravičeni si pridržati odrezek poštne spremenice ali nakaznice. Na spremenicah ali poštnih nakaznicah prilepljene znamke ni dovoljeno prejemnikom

niti deloma odtrgavati ali izrezavati. Poštna uprava si pridržuje pravico zavrniti izročitev zavojev ali denarnih zneskov in smatrati pošiljatev kot neveljavno, če je prejemnik proti tem določbam, znamke iz poštne spremenice ali poštne nakaznice odtrgal ali izrezal in se branil, iste dati nazaj ali pa povrniti njih napovedano vrednost.

Izseljevanje v Ameriko. Iz New-Yorka javljajo: Ponovno so poročali z juga Združenih držav, da tamkaj podjetniki naseljene delavce nečloveško izkoriščajo in mučijo, kar so pa časniki južnih držav vedno olepšavali in prikriivali. Nedavno temu je bila v državo Georgija odposlana komisija, ki je imela tamošnje razmere preiskati. Komisija je uradno konstatovala grozne zlorabe in trpinčenja, ki so jih morali trpeti naseljeni delavci. Po opisovanju preiskovalne komisije se je z naseljenci postopalo bolj nečloveško nego svoječasno s sužnji. Nadalje poročajo, da so brezvestni ameriški agentje utihotapljali v evropsko časopisje vest, da se v Ameriki išče stotisoče delavcev. O tem pa ni besedice resnične. Delavski trg je vedno neugoden in da se izboljša, tega ni tako hitro pričakovati.

Izvoz živine v Italijo. Po južni železnici skozi Kormin in furlanski železnici skozi Čerwinjan je šlo iz Avstrije v Italijo letošnjega oktobra skupaj 19.182 glav razne živine; in sicer 2594 konj, 704 volov, 94 bikov, 3038 krav, 64 bivolov, 8615 junic, 2746 telet, 584 ovac in 643 prešičev. Poleg teh se je izvozilo pa še mnogo zaklane živine in svežega mesa. Tako je šlo iz Srbije v posebnih, za prevažanje mesa pripravljenih vagonih le v Milan 182 kvintalov. Laški listi se jezijo, ker Avstrija tako lahko izvažajo svoje blago v Italijo, medtem ko se po njih mnenju ovira uvoz iz Italije v Avstrijo na vse možne načine in z visoko colnino.

Zakonski načrt o varstvu mladine je vlada vročila predsedništvu državnega zbora. Javno pravo je v tem oziru zaostajalo za socialnim razvojem zadnjega stoletja in drugih kulturnih držav, ki podpirajo s primernimi zakoni prizadevanja posameznih v obrambo otrok in mladine. Temeljno načelo novega zakonskega načrta je: «odgoja mesto kazni». Kolikor mogoče naj se ne postavlja mladostna oseba pred kazensko sodišče. Skrb za odgojo se razvija pa ne samo na nedorasle mladostne ljudi, ki bi imeli zapasti kazni, ampak tudi na take, pri katerih je nevarnost, da zanemarijo in razuzdajo, bodisi že po svoji krivdi, ali pa po krivdi starišev in drugih odgojiteljev. Ako ni v takih slučajih več mogoče pustiti otroka v domači vzgoji in ga postaviti pod nadzorstvo in vzgojo občine ali kakega zasebnega društva, nastopi dolžnost države, da prevzame odgojo mladoletne osebe na javne troške in pod javnega nadzorstvom. Taki vzgoji bodo mogoče izročiti otroke do 14. leta in mladeniče do 18. leta. Ta vzgoja pa naj traja le tako dolgo, da doseže svoj namen, t. j. dokler bo gojenec moralno okrepjen in utrjen; nad 21. leto se ne bo mogla podaljšati, ker bi podaljšanje v takih slučajih ne obetalo vspeha. Otrok se sprejme v prisilno vzgojo in izpusti iz nje na temelju sodne naredbe, ki jo izvršuje posebne komisije. Prisilna vzgoja se prilagodi v posameznih slučajih razmeram v deželi, odgojna sredstva so po starosti, spolu in posebnih lastnostih gojencev različna. Otrok se izroči v prisilno vzgojo primerni rodbini ter se eventualno postavi pod nadzorstvo ali kake organizacije za obrambo otrok, ali se pa izroči javnemu zavodu za vzgojo in obrambo ali poboljševalnico. Odgojna sredstva se lahko menjajo, a treba je omogočiti prehod iz bolj strogih v zmernejše odgojne naprave, kakor tudi prestop gojenca v nauk h kakemu mojstru, o zaslužku pod nadzorstvom in končno v popolnoma samostojnost. Izvedenje odgojnih naprav se prepušča deželam (v zvezi z zakonom o poboljševalnicah); država nosi tretjino osnovnih in vzdrževalnih stroškov in če bo treba, osnuje tudi svoje poboljševalnice. Namen novega zakona je organizirati dosedanje obrambno delavnost privatnih društev kakor tudi primerno sodelovanje javne uprave, katera bo skrbela predvsem za to, kar primanjkuje privatni delavnosti t. j. za gmoatna sredstva in izvrševalno moč.

Če krava zadržuje mleko, je treba pritisniti s prsti obeh rok nekako v sredi njene hrbtenice. Če to storimo eno minuto, se krava ne brani več dati mleka.

Pismonoša z letno plačo 140.000 kron. Tako drago plačanega pismonošo imajo Zedinjene države v Alaski. Seveda mora iz tega denarja plačevati vse stroške, ki jih zahteva njegova služba. Ti stroški niso majhni. Dvakrat na mesec mora prevoziti na saneh po snegu in ledu 680 km, in sicer ima v sani uprežene pse. Vsakokratna vožnja treja teden dni. V ta namen si mora držati in hraniti na stotine psov, tako da mu od velike plače pri znani draginji v Alaski pač malo ostane.

Zverinska mati in ženska. Neke ženska Wimmer pri Landshutu na Bavarskem je imela otroke različnih ljudi na hrani in oskrbi. Da bi napravila iz njih «angelčke», jih je zastrupila. Zastrupila je tudi lastnih 12 otrok. Prišli so ji sedaj na sled in jo zaprli. Ali je to tudi kultura?

Kako naredimo domače mlo brez posebnih priprav. Vzemimo 5 kg živega apna in poškopimo ga z vodo, da razpade v prah. Temu je primešati 1 kg sode, eno uro pozneje pa se mu prilije 6 litrov destilirane vode in se vse dobro zmeša. To tekočino pustimo, da se poleže,

Pozor!

Kranjska hranilnica v Ljubljani je društvo, obstoječe iz 65 samih nemških članov.

Stanje hranilnih vlog v Kranjski hranilnici v Ljubljani pada.

Skupni znesek rezerv. zakladov Kranjske hranilnice v Ljubljani je padel.

Za varnost hranilnih vlog v Kranjski hranilnici v Ljubljani ne jamči ne dežela, ne kaka občina — niti člani.

Kranjska hranilnica v Ljubljani ni podvržena strokovni reviziji.

Kranjska hranilnica v Ljubljani ima nemške uradništvo — pa ne slovenskega.

Kranjska hranilnica v Ljubljani vzdržuje nemško šolstvo na Kranjskem.

Kranjska hranilnica v Ljubljani daruje v nemške namene ogromne zneske.

Kranjska hranilnica v Ljubljani je glavni stebel kranjskega nemštva.

Kranjska dežela pa je slovenska, Ljubljana je slovenska.

potem pa se odlije ona čista tekočina, kakor kak lug, katerega potem s 15 kg loja dobro prevremo, in sicer 4—5 ur. Med kuhanjem zalivamo z lugom, ki ga dobimo, ako ostanku apna in sode prilijemo vode. To dobro zmešamo in pustimo zopet sestati. Od loja se potem s pomočjo navadne kuhinjske soli — kakih 5 kg izloči milo. Ako imamo več loja, se temu primerno vzame tudi apna, soli i. t. d.

Katero mleko je najboljše. Skušnja je pokazala, da je mleko, namolzeno zjutraj, veliko slabše nego ono, ki je namolzeno opoldne ali zvečer. Pri preiskavanju se je našlo, da je imelo mleko, od jutra le 2-17%, smetane, od večera pa 5-42%. Tudi kozje mleko ima skoro iste lastnosti. Ravno tako se je pokazalo, da je v mleku, ki ga dobimo proti koncu moljenja, skoro desetkrat več redilnih snovi, kakor pa ono od začetka.

Zveza ogrskih kmetov je vložila pri ogrskem domobranskem ministarstvu prošnjo, naj se poučujejo vojaki v zadrugi in sicer praktično na ta način, da bi se snovale med vojaki zadruga, ki bi preskrbovale vojake. Zveza opozarja na italijansko in francosko armado, katerima preskrbujejo različne zadruga hrano in razne potrebščine.

Ugodnosti pri orožnih vajah domobrancev leta 1909. Orožne vaje domobrancev se bodo prihodnje leto vršile v dveh rokih in sicer nekako od srede meseca junija do srede julija ter od srede avgusta do srede septembra. Dan poziva na orožno vajo se bo svojetasno razglasil. Iz posebnih ozir na opravilo, stan in poklic si lahko vsakdo sam izbere in izvoli, h kateri orožni vaji naj ga pokličejo in se bodo vse tozadevne želje po možnosti vpoštevale; to pa zlasti pri onih domobrancih, ki se pečajo s poljedelstvom. V to svrhu se je treba najkasneje do konca meseca decembra t. l. zgledati pri svojem občinskem uradu (v Ljubljani v mestnem vojaškem oddelku, Mestni dom, I. nadstropje, vrata št. 3), da se izražena želja zabeleži in predloži kompetentni oblasti. Opozarjamo vse interese na to ugodnost s pristavkom, da se druge oprostitve od orožnih vaj drugo leto ne bodo dovoljevale razen v posebnega ozira vrednih slučajih. Z ozirom na vso to naj nihče ne zamudi ugodne prilike, ki mu jo nudi ravnokar navedena določba.

Ponosni Gorenjci in zavedna Gorenjka! Izprašaj svojo vest in prepričaj se, kje imaš naložen svoj denar! Kam zahajaš? Ali v slovensko ali nemčursko trgovino? Slovenec podpiraj Slovenca!

Stanovanje

z dvema ali tremi sobami
in kuhinjo se takoj odda

pri
gosp. IVANU POTOČNIKU V KRANJU 171.

P. n.

Usojam se sl. občinstvu uljudno naznaniti, da sem otvoril v Trčiču št. 112

kavarno

ki je opremljena z vsemi udobnostmi. Cenjenim gostom je na razpolago modern biljard in različne druge igre, kakor tudi raznovrstni časopisi. Toči se samo pristne pijače najboljše kakovosti in cene.

V isti hiši se nahaja tudi

slaščičarna

kjer se dobe vsi v to stroko spadajoči predmeti. Velika izber za božič in novo leto. Dobi se vedno najfinejše torte, pecivo, bonboni, bonbonijere i. t. d. Naročila hitro in ceno.

Za mnogobrojen obisk se priporoča

1 E. Brandt.

Ustna voda

„KALODIN“

Lekarna, Kranj.

Išče se

za skladiščarja priden, pošten, marljiv, močan, ako mogoče vojaščine prost

mladenič

iz boljše hiše, ki je vaje vsakega dela.

Fr. Dolenz, Kranj

3-2

Loterijska srečka dne 5. decembra t. l.

Trst 41 83 49 19 31

Ker se o meni širijo popolnoma izmišljene, lažnjive vesti glede smrti mojega moža, in se je tudi sodnija prepričala o teh neresničnih govoricah, bom odslej vsakogar, ki govori o meni kaj takega, brezobzirno naznanila sodniji radi obrekovanja.

Šenčur pri Kranju.

Fani Štupica.

Mastin

doktorja pl. Trakóczyja krmilno varstveno sredstvo se dobiva pristno pri trgovcih le pod imenom Mastin. Previdni kmetovalec ga prireja krmi vsaki domači živali. Najvišje medalje na razstavah in tisoči zahvalnih pisem pričajo o velikih uspehih, ki se dosežejo z mastinom.

Tovarnaška zaloga: 12-2

Le Ernar Trakóczy, Ljubljana.

:: Iščem za Gorenjsko ::

zastopnika

:: s sedežem v Kranju ::

kateremu sem pripravljen plačevati po 80 do 120 kr n mesečne prispevnine za potovanje ter po 20%, provizije od do-
:: sezonega prometa. ::

Prijazne ponudbe z opisom dosedanjega delovanja in referencami je nasloviti na
:: upravništvo tega lista. ::

Mestna hranilnica v Kranju

Splošni rezervni zaklad
185.000 kron
Posebni rezervni zaklad
3.300 kron. 26-25

Koncem leta 1907: Stanje hranilnih vlog 4.497.000 kron, posejli na zemljišča 2.725.000 kron ter posejli občinam 183.000 kron.

Ta najstarejši denarni zavod v Kranju uraduje na rotovžu vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne, ob smanjih in tržnih dneh pa tudi od 2. do 4. ure popoldne.

obrestuje hranilne vloge po

4%

brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje hranilnica iz lastnega. Narasle vložne obresti pripisuje h kapitalu vsakega pol leta — to je dne 30. junija in dne 31. decembra — ne da bi bilo treba vlagateljem se zglasati radi tega pri hranilnici.

Za varnost hranilnih vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina Kranj z vsem svojim premoženjem in z vso svoje davčne močje. — Da se hranilne vloge res varne, priča zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar mladoletnih otrok in varovancev.

Hranilnica posoja na zemljišča po 5% na leto in na amortizacijo v 36 letih, tako da na primer dolžnik v teku 36 let popolnoma poplača posojilo 100 kron z obrestmi vred, ako plačuje vsakega pol leta po 3 krone.

Popolnoma varno in najbolje naložite svoj denar v

Kmečki posojilnici v Ljubljani

(nasproti Figovca :: v lastni hiši :: Dunajska cesta.)

Kmečka posojilnica v Ljubljani podpira kmetovalce in je pravi kmečki denarni zavod.

Vloge se obrestujejo po 4 1/2 %.

|| V kmečki posojilnici je naloženo ||
|| :: že nad 15 milijonov kron. :: ||

Rezervni zaklad čez 800.000 kron.

Za varnost pa še neomejeno jamči nad 3000 članov.

Kmečka posojilnica je edin slovenski denarni zavod, ki je vpeljal hišne nabiralnike vlog. 26-2

Kmečka posojilnica sprejema hranilne knjižice drugih denarnih zavodov kot gotov denar.

Centenim gostom
RAKOVICE

naznanjam, da se od 15. no-
vembra toči le samo ::
naravno, izvrstno
Metliško vino.

S spoštovanjem

A. INDIHAR.

392 2-3

Meblirana soba

za enega ali dva gospoda je za oddati.

Kje? pove upravništvo «Gorenjca». 3-11

„Prešernov hram“ v KRANJU

je nanovo prenovljen in se priporoča slavnemu p. n. občinstvu v mestu in okolici.

Toči se izborni cviček, kakor tudi druga pristna vina. 3

V Newyork

in Canado

Juž. Ameriko

Odhod iz Ljubljane vsak torek.

Pozor!! 327 52-19

Samo 6 dni

vozijo francoski brzoparniki La Provence, La Savoie, La Lorraine in La Touraine iz Havre v Newyork. — Najkrajša črta. —

Veljavne vozne listke in brezplačna pojasnila daje konc. potovalna pisarna

Ed. Šmarda, Ljubljana

Dunajska c. 18, nasproti znane gostilne „pri Figovcu“.

Svoji k svojim!

Prodaj več tisoč komadov

strešne opeke

iz samega portland cementa zase izdelanega. Sprejemam naročila za vse vrste betonskih izdelkov n. pr. stopnice, bangarje, korita za živino in za vodnjake, okvirje za nagrobne krste i. t. d. Izdelujem tudi žične ograje s cementnimi stojali ali verejami. 385 8

Ivan Waland, posestnik

Hlebce pri Lescah, Gorenjsko.

Slovinci, kupujte vžigalice v korist družbi sv. Cirila in Metoda!

Dvoje stanovanj

se takoj odda.

Povpraša se pri tvrdki R. & E. Rooss v Kranju.

Slab želodec ničesar ne prenese

in navadna posledica tega je, hrežlastnost, želodčna bol, slabosti, nerednosti prebavljanja, glavoboli i. t. d. Gotova odpomoč proti temu so

Kaiserjeve karamelo

zdravniško preizkušene!

Oživljajoče, prebavo pospešujoče in želodec okrepujoče sredstvo. 376 12-8

Zavoj po 20 in 40 vin. v:

lekarni v Trzinu.

== Najcenejši nakup pri sv. Cirilu in Metodu !! ==

Nova narodna trgovina pri sv. Cirilu in Metodu
na debelo in drobno

ŠTIGLIC & ŠMIT

v Radovljici, na Glavnem trgu (zraven cerkve) :: Podružnica v Predtrgu.

Priporočata svojo veliko zalogo raznovrstnega špecerijskega blaga, kakor: riž, vedno svežo kavo, najboljšo moko iz Majdičevega mlina, zelo fini ruski čaj in rum, različne barve, razne vrste žganja, kakor: slivovko, tropinovec, Florian, Triglav ter pravo Ciril Metodovo in Zvezdno kavino primes. Dalje imava v zalogi različno železnino za kovače, ključavničarje, kleparje i. t. d.

Kupovala bova proti gotovini ali v zamenjavo z blagom vse vrste deželnih pridelkov, kakor: orehe, fižol, oves, suhe gobe i. t. d. vedno po najvišjih dnevnih cenah. — Ker kupujeva izključno le od prvih in največjih tvrdk, sva v prijetnem položaju naše cenj. odjemalce z le preizkušenim dobrim blagom najceneje postreči. **Blagovolite se prepričati!**

Za mnogobrojni obisk se priporočava z odličnim spoštovanjem

52-3

Štiglic & Šmit.

== Najcenejši nakup pri sv. Cirilu in Metodu !! ==

Istrsko vino

lastnega pridelka, pristno naravno, prve vrste
moškati :: belo vino :: teran
rožno vino

Tropinovec

lastnega pridelka, zajamčeno pristni iz samih čistih jagodovih vinskih tropin brez pecljev

50 odstotni

382 10-7

dobiva se po prav ugodnih cenah na veleposostvu vinogradov

Vzorci zastoj | **Rocco Ferlan v Rovinju (Istra)** | in pristo poštnine!

Krasna božična in novoletna darila!

Anton Adamič, Kranj, Glavni trg

galanterijska, norimberška in modna trgovina

priporoča

svojo veliko zalogo ravno došlih primernih daril, kakor parne stroje, motorje, lokomotive, parne železnice, parnike, avtomobile, železnice na pero, plavalne čolne, mehanične in magnetične podobe, najnovejše godbene velke, gugalnice, razne družabne igre, halma, croquete, šah, domine, tombole tivoli i. t. d.

Velika izbira punčk tudi z godbo. :: Najfinejše drsalke „Eisblume“.

Nadalje krasne albume za slike in razglednike, spominske knjige, denarnice, vaze, papirne kasete, kadilne garniture, garniture za svačice, lasne garniture i. t. d. Največja izbira lišpa za drevesce in svečice, božičnih in novoletnih razglednic, pratik, koledarjev ter jaslic. 52-36

Na drobno in debelo!

Na drobno in debelo!

314 52-22

Največja trgovina na Gorenjskem.

Rudolf Rus

urar v Kranju

poleg lekarnе.

Ustanovljeno leta 1885.

Velika zaloga vsakovrstnih ur, zlatnine in srebrnine ter optičnih predmetov. Popravila točno in ceno. Najnižje cene.

Priznano izberno blago.

SINGER

šivalne stroje

naj se kupuje le v naših prodajalnah, ki se jih spozna po teh napisnih tablah.

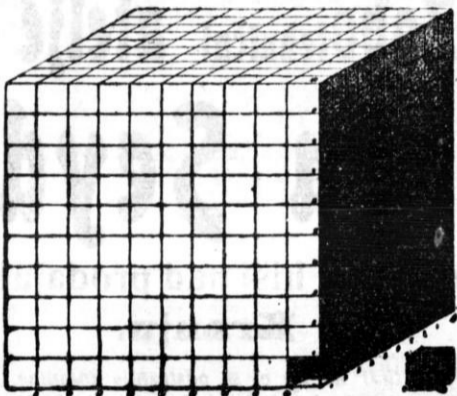

Naj se ne pusti premotiti po priporočilih, ki imajo namen, z navedbo imena SINGER prodajati že rabljene stroje ali stroje drugih vrst; kajti naši stroji se ne oddajo prekupcem, temveč se jih prodaja naravnost od nas cenjenemu občinstvu.

SINGER Co.

Ako. družba za šivalne stroje
Kranj št. 53. 39

Nova kubična knjiga!

Za vsakovrstni okrogli les, rezan ali tesan, v stari in novi meri, razvidno je iz sledečega kazala, da je to dosedaj najboljša kubična knjiga.

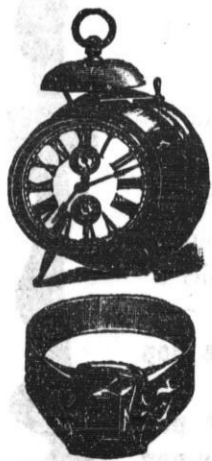
Kazalo:

1. Okrogli les, premer v colah, dolžina v čevljih; 2. Okrogli les, premer v centimetrih ali v colah, dolžina v metrih, vsebina v kubičnih čevljih; 3. Okrogli les, premer in obseg v centimetrih, dolžina v metrih, vsebina v kubičnih metrih; 4. Rezan in obtesan les za deske in trame vse dolžosti, debelosti in širokosti; 5. Preračunjenje col v centimetre; 6. Preračunjenje centimetrov v col; 7. Preračunjenje čevljev v metre; 8. Preračunjenje metrov v čevlje; 9. Preračunjenje kubičnih čevljev v kubične metre; 10. Preračunjenje kubičnih metrov v kubik čevlje; 11. Preračunjenje kubičnih metrov v kubične čevlje; 12. Tabela, po kateri se izračuna teža lesa; 13. Načrt, po katerem se lahko napravi merilo, da se lahko izračuna vsako kubično vsebino okroglih debel; 14. Kubična telesna mera. 233 92-45

Knjiga stane v močno celo platno vezana 5 K., po pošti 20 vln. več. K tej kubični knjigi se prileže tudi lahko zraven **Hitri računar**, ki je za trgovce z lesom zelo pripraven. Obe knjigi skupaj vezani staneta 8 K. 20 vln.

Knjižica se dobiva pri založniku

Viljemu Požgaju v Kranju.

Mavricij Smolej urar

na Jesenicah štev. 19

priporoča svojo veliko zalogo

pravih švicarskih žepnih ur

vsake vrste, dalje budilke, ure na stihala, prestane in verižice, po najnižjih cenah.

Popravila

se izdelujejo v lastni delavnici, ter sem zmožen po moji blizu 30letni skušnjavi vsaka tudi najtežja popravila izvršiti natančno in po niskih cenah. Popravljajo se budilke po 80 vln. do 1'40 K. Žepne ure od K 1'20 naprej. — Zaradi kakovosti priporočam posebno precizijsko uro

„INTACT“.

Kolesarske potrebnosti

NB. Ako želite imeti uro res dobro popravljeno jo ne tedaj takim, ki urarije niti izučeni niso. 17-40

SVOJI K SVOJIM!

Trgovci, pozor!

KAVO

prodaja radi ugodnih sklepov pod dnevno ceno
od tu ali iz Trsta

Zdravko Krajnc

v Kranju :: trgovina delikates
špecerije, deželnih pridelkov.

SVOJI K SVOJIM!

Brata HLAVKA

izdelovatelj kirurg. instrumentov
stetje za ortop. aparate in bandaže
Ljubljana, Prešernove ul. 5

svojo veliko zalogo obvezil za zdravstvo in bolniško postrežbo, bižejev, irigatorjev, aparatov za mrzle in inhalacija s paro, sterilizirane obveze in bandaže, kakor tudi nogavic za krčne žile, kilne pasove, vsakovrstne brizgalke in aparate za samoklistiranje, najboljša kvaliteta gumi-jevih stvari in gumijevih pesteljnih podložk. — Vse bandaže se izdelujejo pod strogim nadzorstvom po od-243 52-38 redbah p. n. gg. zdravnikov.

Zunanja naročila se izvršujejo točno, hitro in diskretno.
Galvanični peniklovani zavod s obratom na motor.
Popravila se izvršujejo točno in ceno.

Sivalni stroji in kolesa

Tovarniška zaloga 180-78

Iv. Jax-a v Ljubljani

Dunajska cesta 17

priporoča svoje najbolj priznane

šiv. stroje in kolesa

Ceniki na zahtevanje zastoj.

Kdor

hoče sebe ali svoje otroke oprostiti

kašlja

hrupavost, katara, zastizenja ustnega katara, krčevitega in oslovskega kašlja, naj kupi zdravniško proizkušene in priporočene

Kaiserjeve prsne karamele

s 3 smrekami. 875 24-7

5500 notarsko overoverjanih izpričeval.

Zavoj po 20 in 40 vln. — Doza za 80 vln.

Dobiva se v: Lekarni v Trčiču.

JOS. WEIBL

J. Spreitzerjev naslednik

LJUBLJANA,

Slomškove ulice št. 4.

Stavbeno-umetno in konstrukcijsko kijačevalstvo.

Žično omrežje na stroj, ograje na mirodvoru, obmejno omrežje, večna vrata, balkoni, verande, stolpne kriše, štedilnike i. t. d.

Specijaliteta: 152-55

valjični zastori (Rollbalken).

Zlate svetilnje: Berlin, Pariz, Rim itd.

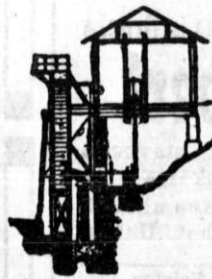
Najboljše kosmetično
zobočistilno
sredstvo

Seydlin

Izdelovatelj
D. Seydl

Ljubljana, Spital.-Stritar. ul. 7

G. Tönnies

422-44

tovarna za stroje, železo in kovinolična v Ljubljani priporoča kot posebnost žage in vse stroje za obdelovanje lesa. Francis-turbine osobito za žagine naprave zvezane neposredno z vratilom. Sesalno-generatorski plinski motorji, najcenejša gonilna sila 1 do 3 v. za konjsko silo in uro.

Kavarna „Ilirija“ v Ljubljani

oddaljena 3 minute od južnega kolodvera je vsak dan 313 21

celo noč odprta.

Priporoča se najuljudnejše p. n. tujcem za mnogobrojen poset

Stevu Miholič.

Svoji k svojim! 256 52-39

Staroznana narodna tvrčka:

Anton Iv. Počenko

GORICA :: ulica Jos. Verdi 26

postreže pošteno in točno s pristnimi belimi in črnimi vini iz lastnih in drugih priznanih vinogradov po ceni 30-50 vln. liter; potem s plzenjskim pivom «prazdroj» iz sloveče česke «Meščanske pivovarne», in izbornim protivin-skim pivom iz pivovarne kneza Schwarzenberga v Protivinu na Češkem, in sicer v sodčkih in steklenicah; z domačim pristnim tropinovecem I. vrste, lastnega pridelka v steklenicah.

Vino dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstrijsko-ogrske države v sodih od 56 lit. naprej franco gorlička postaja.

Na zahtevo pošilja tudi vzorce.

Večkrat premirano!

Glinaste peči

1 52-38

štedilnike, banje za kopeli, kakor tudi kipe, vaze in druge glinaste izdelke v vseh barvah, trpežne in cene priporoča

Avgust Dreise

prva in največja tovarna peči in glinastih izdelkov v Ljubljani.

Predno osebno, hipotečno ali realno

POSOJILO

zahtevajte brezplačni prospekt

Moller L. Egyed, Budimpešta

IX., Lónyai-utca 7. 390 52-9

Telefon interurban 46-31.

Zobozdravniški atelje
dr. Edvard Globočnik
v Kranju 844 52-15

je od 16. septembra 1908 slav. občinstvu na razpolago

vsaki dan in tudi v nedeljo.

Martinova cesta 20
Postajališče električne ceste

R. Lang Martinova cesta 20
telegrafnice pri šentpeterski cerkvi

LJUBLJANA ... Zalagatelj društva c. kr. avstr. drž. uradnikov.

Bogata zaloga pohištva vsake vrste v vseh cenah. Ogledala, slike v vseh velikostih.

Popolna oprava za vile. Špohljaliteta: Gostilniški stoli.

Pohištvo iz železa, stroške postelje in vozički po vsaki cenj.

Modrool iz žilnatega omrežja, afričanske trave ali žimo, prve vrste vedno v zalogi.

Za spalno sobo od 180 gld. naprej. Divan z okraski.

Oprave za jedilne sobe, salone, pred-sobe, celo garniture.

Špohljaliteta v nevestinih balah. Veliki prostori, prtiližno in v i. nadstropju. Čudovito poceni za hotele, vile in za letovišča 52 gld.

Za sobo; postelja, nočna omarica, o-mivalna miza, obešalnik, miza, stensko ogledalo.

30 126-65

Električna gonilna sila.

Tovarna eljnatih barv, laka in firneža

Brata Eberl

črkoslikarja, lakirarja, stavbena in pohištvena pleskarja

Ljubljana, Miklošičeve ulice 6, nasproti hot. 'Union'

Ustanovljeno 1842. Telefon 154. 52-21

Od c. kr. namestništva oblastveno dovoljeni urad za revizijo in reklamacijo tovarnih listin vseh vrst in pisarna za poizvedbo tarifov

L. Jandl Trst

prevzame brezplačno revizijo vseh tovarnih listin proti 30% deležu najdenih dif.renc.

Doposljite nam torej takoj franko vaše tovarne listine letošnjega leta in v treh dneh dobite poročilo o rezultatu revizije. 391 52-5

Franc Omersa v Kranju prodaja domače bukovo ogije, vilite kotle Maria Zell, petrolej Standard White portland cement. 339 12

Zobotehnični atelje
Oton Seydl

v Roosovi hiši nad prodajalno v Kranju.

ZOBOVJA, tudi ne da bi se odstranile korenine, z ali brez nebne plošče, iz KAVČUKA, kakor tudi ZLATA, dalje VRAVNALNICE in OBTURATORJI se izvršujejo po NAJ-NOVEJŠIH METODAH. 111-78

Sprejemne ure vsako nedeljo in ponedeljek od 8. ure dopoldne do 5. ure popoldne.

Steckenpferd lilijino milo

najboljše milo za kožo.

POSOJILNICA V RADOVLJICI

registrovana zadruga z omejenim poroštvom

s podružnico na Jesenicah

sprejema hranilne vloge od vsakega in jih obrestuje po

4 1/2 0/0

Rezeryna zaklada iznaša:

K 78.000

Denarni promet v letu 1907.:

K 5,600.000

brez odbitka rentnega davka. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotovi denar, ne da bi se pretrgalo obrestovanje.

Posojila

se dajejo na vknjižbe brez amortizacije po 5%, ali z 1% amortizacijo, na menice pa po 6%. — Eskomptirajo se tudi trgovske menice.

Posojilnica sprejme tudi vsak drug načrt amortizacijskega dolga.

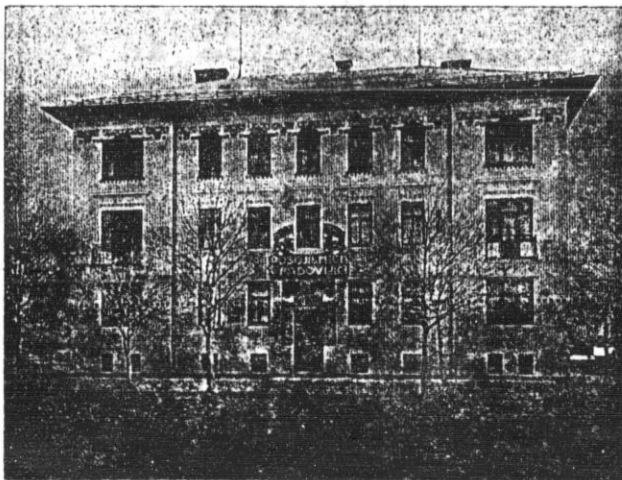
Uradije se v centrali in v podružnici

vsak dan od 8. do 12. ure dop.

in **od 2. do 6. ure pop. izvzemši nedelje pop.**

Poštno-hranilni račun centrale št. 45.867.

Podružnice na Jesenicah št. 75.299.

120-67